

Luonnonlaidunten hoidon haasteet ja luonnon monimuotoisuus

Perinnemaisemayhdistys

Ympäristövaliokunta

15.5.2025

Perinnebiotoopit ja luonnonlaitumet elintärkeä osa luontoamme

PERINNEMAISEMAYHDISTYS
KULTURMARKSFÖRENINGEN

- Perinnebiotooppien luontotyypit ovat Suomen uhanalaisimpia luontotyyppejä ja lähes neljäsosa uhanalaisista lajeista viihtyy nimenomaan näillä luontotyypeillä. Lisäksi matkailu- ja virkistys sekä kulttuuriarvoja.
- Luonnonniittyjen laiduntaminen lisää ruokaturvaa ja omavaraisuutta (pölyttäjät, pellot muuhun tuotantoon).
- Perinnebiotoopit, kuten niityt, hakamaat ja metsälaitumet, ovat kestävän maataloustuotannon kulmakiviä, jotka eivät säily ilman aktiivista hoitotyötä: laidunnusta tai niittoa (ja poiskorjuuta) sekä raivausta. Ilman hoitoa kasvavat nopeasti umpeen.

Pinta-alat ja tavoitteet

PERINNEMAISEMAYHDISTYS
KULTURMARKSFÖRENINGEN

- Hoidettujen ja ympäristösopimuksessa olevien perinnebiotooppien pinta-alat pysyneet pitkään noin 30 000 hehtaarissa.
- Ympäristöministeriön ja maa- ja metsätalousministeriön yhteisessä Helmi-elinympäristöohjelmassa (2021–2030) on asetettu tavoitteeksi nostaa hoidossa olevien perinnebiotooppien ala 52 000 hehtaariin vuoteen 2030 mennessä.
- Tämänhetkisen CAP-ohjelman tavoitteena on, että hoidon piirissä olisi 46 000 hehtaaria perinnebiotooppeja ja luonnonlaitumia vuoden 2028 loppuun mennessä.
- Keväällä 2025 hoidossa ja ympäristösopimusten piirissä 23 569 hehtaaria.
- Hoito yksittäisten tilojen varassa

Ongelmat

PERINNEMAISEMAYHDISTYS
KULTURMARKSFÖRENINGEN

- Kohteet sirpaleisia, pienialaisia
- Eläintilojen keskittyminen:
  kohteet yhä kauempana tilakeskuksista
- Korvaus ei riitä kattamaan kustannuksia
- Maatalouden huono kannattavuus, petoriski
- CAP 2023-2028: ympäristösopimusten
  tiukemmat ja tarkemmat tulkinnat
- Viljelijän asema maataloushallinnossa heikko

Ratkaisut:

- raivauksille korkeampi tuki: ylläpitoraivausten parempi huomioiminen korvauksessa, peruskunnostusraivaukset takaisin ei-tuotannollisten investointien tuen piiriin (nykyinen 450 €/ha ei riitä kattamaan kustannuksia). Ei-tuotannollisten investointien tuen päätös samalla tuo hakijalle turvaa ja varmuuden siitä, että alue hyväksytään sopimukseen.
- saariston sirpaleisille alueille oma tukimuotonsa
- pienille ja kaukana sijaitseville kohteille korotettu tuki
- tuen korottaminen (tuki ollut nykyisellään pitkään, kustannukset puolestaan nousseet)

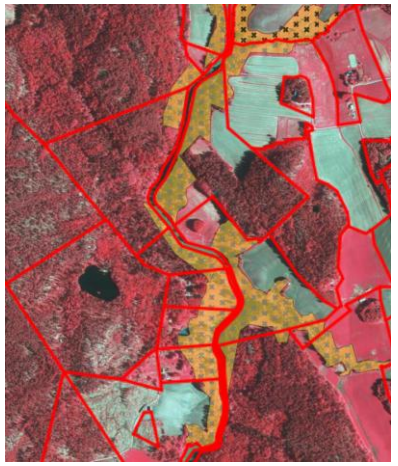
PERINNEMAISEMAYHDISTYS
KULTURMARKSFÖRENINGEN

Kansallinen tuki tarpeen

- CAP-ohjelman ympäristösopimuksen korvaukset eivät riitä nostamaan pinta-aloja. Mielekkäiden laidunkokonaisuuksien aikaansaamiseksi sekä potentiaalisten perinnebiotooppien ennallistamiseksi tarvitaan kansallista rahoitusta. Rahoitus olisi myös selkeä viesti niin viljelijöille kuin kuluttajillekin: ”Perinnebiotoopit ovat elintärkeitä Suomen luonnon monimuotoisuuden säilyttämiseksi ja lisäämiseksi”
- Perinnemaisemayhdistys ry. on aidosti huolissaan perinnebiotooppien ja luonnonlaidunten säilymisestä. Alueet tarvitsevat pikaisia ratkaisuja sekä rahoitusta. Kyse ei ole suurista rahamääristä, mutta ilman perinnebiotooppien säilyttämistä luontokadon pysäyttäminen on Suomessa mahdotonta.

PERINNEMAISEMAYHDISTYS
KULTURMARKSFÖRENINGEN

Kiitos!

PERINNEMAISEMAYHDISTYS
KULTURMARKSFÖRENINGEN

Lisätietoa Perinnemaisemayhdistyksestä

- www.perinnemaisemat.fi